KEMIANTEOLLISUUS

Hallituksen esitys laeiksi huoltovarmuuden turvaamisesta, Huoltovarmuuskeskuksesta sekä turvavarastolain muuttamisesta HE 145/2025

Sami Nikander, Kemianteollisuus ry
Sami.nikander@kemianteollisuus.fi

11.11.2025

Elinkeinoelämän roolia ollaan heikentämässä

- **Kemianteollisuus ry kannattaa huoltovarmuuslain ajantasaistamista** vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä ja kasvaneita odotuksia.
  - Nyt laadittu esitys kuitenkin koskee lähinnä Huoltovarmuuskeskuksen uudistamista, ei lainsäädäntöä työkaluna Suomen huoltovarmuusmallin vahvistamisessa

- **Tulevan lainsäädännön tulisi vahvistaa elinkeinoelämän roolia, ei heikentää sitä**.
  - Kaavaillut muutokset heikentäisivät sekä elinkeinoelämän roolia että motivaatiota.
  - Valtioneuvosto ja Huoltovarmuuskeskus voivat asettaa toiveita elinkeinoelämälle, mutta elinkeinoelämä vastaa kuitenkin markkinaehtoisesti välttämättömien tavaroiden ja palveluiden tuottamisesta haluamallaan tavalla
- Pidämme kannatettavana, että huoltovarmuusneuvoston kokoonpanossa: : “**Puheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä edustavat elinkeinoelämän yrityksiä.**” Samaa käytäntöä tulisi noudattaa myös sektorien, poolien ja toimikuntien kohdalla, joiden kokoonpanot tulisi vahvistaa niiden kotiorganisaatioiden ehdotusten pohjalta.
  - Näin säilytetään vapaaehtoisen varautumisen toimintamalli ja varmistetaan, että elinkeinoelämän asiantuntemus on mukana päätöksenteossa

Tiedonjako ja tuotantovaraukset

- **Tiedonjaon merkitys laajasti elinkeinoelämälle on erittäin oleellista**
  - Esitetty, erittäin rajattu tiedonjakomalli ei palvele yritysten ja yhteiskunnan resilienssiä, sillä kaikki suomalaiset yritykset eivät kuulu pooleihin, sektoreihin ja toimikuntiin. Osa saattaa kuulua vain johonkin näistä

- **Tuotantovaraussopimusten on oltava yhdenmukaisia ja ajantasasia**. Yrityksillä säilyttävä vastuu liiketoiminnastaan, varautumisestaan ja jatkuvuutensa hallinnasta.
  - Mikäli yrityksen halutaan huoltovarmuussyistä jatkavan toimintaansa sille kannattamattomissa olosuhteissa, tulee ministeriöiden tehdä niiden kanssa sopimuksia tuotanto- ja suorituskykyvarauksista, sekä päivittää sopimuskantaa tilanteen mukaisesti. Ehdotamme tähän liittyvän pykälän muuttamista muotoon:
    "Sopimuksissa tulee turvata toimittajan pitkäjänteinen intressi ja taloudellinen mahdollisuus ylläpitää ja kehittää varattua kapasiteettiaan myös normaaliolojen vallitessa tai sellaisiin palattaessa esimerkiksi Huoltovarmuuskeskuksen vähimmäistilaussitoumuksin, ylläpitomaksuin tai muutoin"

Huoltovarmuusrahasto, huoltovarmuusmaksu ja tietojenantovelvollisuus

- Ehdotamme, että vallitsevassa geopoliittisessa tilanteessa **toimenpiteet huoltovarmuusmaksun kertymän lisäämiseksi tehdään laajentamalla veropohjaa**. Ensin on kuitenkin uudelleenarvioitava huoltovarmuusmaksun korotuksen tarpeellisuus

- **Tiedonkulku Huoltovarmuuskeskuksen ja elinkeinoelämän välillä kaksisuuntaisesti on turvattava**.
  - Nyt pooleilta ollaan poistamassa oikeus saada tietoja, mikä vaikeuttaisi merkittävästi pooleihin kuuluvien yritysten tiedonsaantia. Tämän linjauksen vaikutukset elinkeinoelämälle tulee arvioida tarkkaan. Sektoreilla ja pooleilla tulee jatkossakin olla oikeus saada tietoja samaan aikaan Huoltovarmuuskeskuksen kanssa.
- **Luottamuksellisten ja salassa pidettävien tietojen asianmukainen käsittely on voitava taata**.
  - Tiedonantovelvollisuuden vastapainona on oltava varma siitä, että yritysten tai elinkeinoelämän järjestöjen luovuttamia tietoja käsitellään asian- ja lainmukaisella tavalla riippumatta siitä, mikä taho käsittelystä vastaa.